

Regulator bezpośredniego działania serii 42

Regulator różnicy ciśnień i przepływu typu 42-37

do montażu w przewodzie powrotnym

Regulator różnicy ciśnień i przepływu typu 42-39

do montażu w przewodzie zasilającym

SAMSON

Zastosowanie

Do regulacji przepływu i różnicy ciśnień lub przepływu i ciśnienia w instalacjach ciepłowniczych i rozbudowanych systemach ogrzewania.

Dla wart. zadanych ciśnienia lub różnicy ciśnień od 0,1 do 5 bar z zaworami o średnicy nom. od DN15 do DN 250 ¹⁾, na ciśnienie nom. od PN16 do PN40, dla cieczy i gazów o temp. do 220°C ²⁾.

Wzrost różnicy ciśnień lub przepływu powoduje **zamykanie** zaworu.

Regulatory składają się z zaworu z regulowanym dławkikiem oraz siłownika z dwiema membranami roboczymi.

Urządzenia regulują przepływ do nastawionej na dławkiku wartości zadanej i różnicę ciśnień lub ciśnienie zredukowane do wartości zadanej nastawionej na siłowniku. Pierwszeństwo ma zawsze silniejszy sygnał.

Cechy charakterystyczne:

- niskoszumny, nie wymagający konserwacji regulator proporcjonalny bezpośredniego działania
- może być stosowany do cieczy, które nie powodują korozji zastosowanych materiałów
- specjalne wykonanie dla olejów
- zawór jednogniazdowy z odciążeniem ciśnieniowym za pomocą nierdzewnego mieszka metalowego
- uszczelnienie dławnicy samonastawne ze sprężyną
- zabudowane w siłowniku, wewnętrzne zabezpieczenie przed przeciążeniem (zawór upustowy).

Wykonania

Typ 42-37 (rys. 1) · Regulator różnicy ciśnień i przepływu dla DN 15 do DN 250 ¹⁾, przeznaczony do montażu w przewodzie powrotnym domowego węzła cieplnego, składający się z zaworu regulacyjnego typu 2423 z zamontowanym dławkikiem oraz z siłownika typu 2427. Nastawy: wartości zadanej przepływu na dławkiku zaworu i wartości zadanej różnicy ciśnień na siłowniku.

Typ 42-39 (rys. 2) · Regulator różnicy ciśnień (ciśnienia) i przepływu dla DN 15 do DN 250 ¹⁾, przeznaczony do montażu w przewodzie zasilającym domowego węzła cieplnego, składający się z zaworu regulacyjnego typu 2423 oraz z siłownika typu 2429. Nastawy: wartości zadanej przepływu na dławkiku zaworu i wartości zadanej różnicy ciśnień (ciśnienia) na siłowniku.

Wposażenie dodatkowe

Niezbędne elementy wyposażenia dodatkowego: złączki samozaciskowe, iglicowe zawory dławkujące, naczynia kondensacyjne, przewody impulsowe zostały opisane w karcie katalogowej T 3095.

¹⁾ Na życzenie klienta: regulatory w wykonaniu nierdzewnym · zawory o średnicy większej od DN 250 dla pary i gazów · wykonanie zgodne z normami ANSI

²⁾ Inne zakresy temperatury na życzenie klienta

Rys. 1 · Regulator różnicy ciśnień i przepływu typu 42-37

Rys. 2 · Regulator różnicy ciśnień i przepływu typu 42-39

Sposób działania

Medium przepływa przez zawór w kierunku zgodnym ze wskazaniem strzałki na korpusie. Wielkość przeswitu pomiędzy dławikiem (1.1), a grzybem zaworu (3) decyduje o przepływie i różnicy ciśnień Δp lub ciśnieniu zredukowanym p_2 .

W odcciążonym ciśnieniowo zaworze regulacyjnym położenie grzyba nie zależy od zmian ciśnienia medium. Ciśnienie zasilania oddziałuje na zewnętrzną, a ciśnienie zredukowane na wewnętrzną stronę mieszka odcciążającego. W ten sposób zostaje wyeliminowane oddziaływanie na grzyb sił zależnych od różnicy ciśnień.

Różnica ciśnień Δp przetwarzana jest na siłę nastawczą na dolnej membranie roboczej (12.1), natomiast zależny od przepływu mierniczy spadek ciśnienia na górnej membranie roboczej (12.3). Pierwszeństwo ma zawsze silniejszy sygnał.

Jeżeli np. wzrasta różnica ciśnień, to wzrasta również ciśnienie w zewnętrznej komorze dolnej membrany (12.1). Ta zmiana ciśnienia przesuwają trzpień membran (12.2 i 12.4) oraz trzpień grzyba (3) powodując zamykanie zaworu. Wraz ze wzrostem przepływu wzrasta mierniczy spadek ciśnienia na dławiku (1.1) i membranie roboczej (12.3). Przy takiej zmianie mierniczego spadku ciśnienia jedynie górny trzpień membrany (12.4) i grzyb (3) przesuwać się przysmakając zawór aż do momentu osiągnięcia nastawionej wartości zadanej przepływu.

Występujące za dławikiem (1.1) ciśnienie minusowe przepływu przenoszone jest przez otwór w trzpieniu grzyba (7) i trzpieniu membrany (12.4) do górnej komory A górnej membrany. Ciśnienie plusowe przenoszone jest przez przewód impulsowy (18) na komorę B membrany.

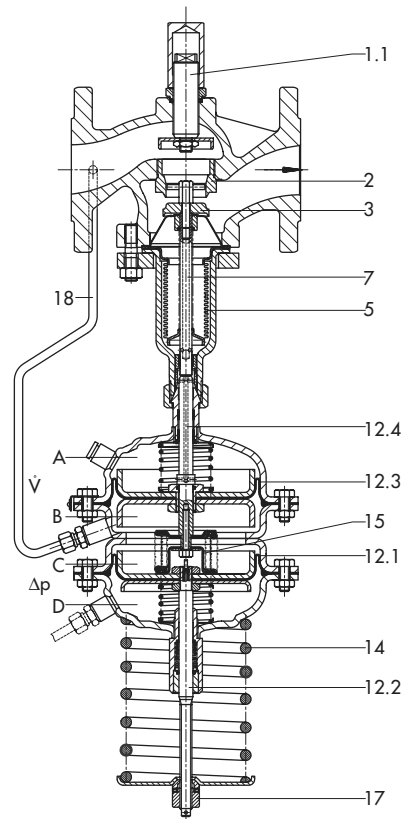
W przypadku regulatora typu 42-37 ciśnienie plusowe różnicy ciśnień doprowadzane jest przez przewód impulsowy do komory D membrany. Ciśnienie minusowe różnicy ciśnień Δp odpowiada wartości ciśnienia plusowego przepływu i doprowadzana jest do komory C.

W regulatorze typu 42-39 ciśnienie plusowe różnicy ciśnień doprowadzana jest przez przewód impulsowy (19) do komory D, a ciśnienie minusowe różnicy ciśnień przez dodatkowy przewód impulsowy do komory C.

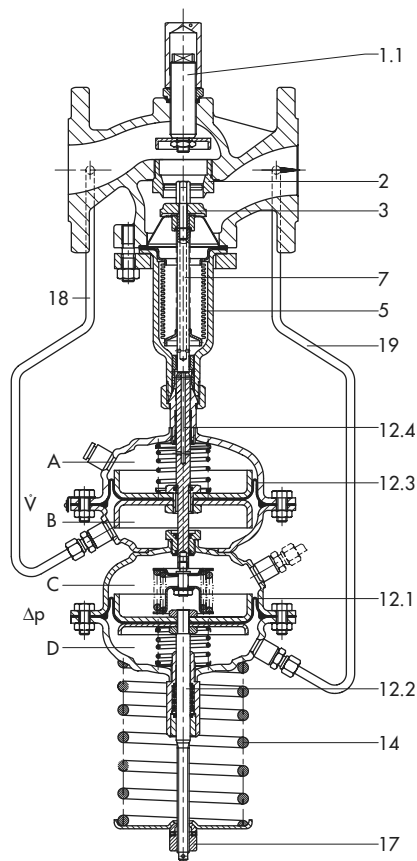
W wypadku wykorzystania regulatora typu 42-39 do regulacji ciśnienia i przepływu przyłącze ciśnieniowe komory C pozostaje otwarte.

Zabezpieczenie przed przeciążeniem (zawór upustowy) (15) zamontowane w siłowniku chroni w przypadku pracy w nadzwyczajnych warunkach gniazdo (2) oraz grzyb (3) przed przeciążeniem, a tym samym armaturę i instalację przed uszkodzeniem. Zawór upustowy jest odpowiedzialny za to, żeby różnica ciśnień nie była większa niż 1 bar od nastawionej wartości zadanej.

1.1	dławik nastawy wartości zadanej przepływu
2	gniazdo
3	grzyb
5	mieszek odcciążający
7	trzpień grzyba
12.1	górna membrana robocza
12.2	górny trzpień membrany
12.3	dolna membrana robocza
12.4	dolny trzpień membrany
14	sprężyna regulacyjna
15	zawór upustowy
17	nastawnik wartości zadanej różnicy ciśnień
18, 19	przewody impulsowe
A do D	komory membrany

Rys. 3 · Regulator różnicy ciśnień i przepływu, typ 42-37

Rys. 4 · Regulator różnicy ciśnień lub ciśnienia i przepływu, typ 42-39

Tabela 1 · Dane techniczne

Typ		42-37 · 42-39	
Średnica nominalna	DN	15 do 100	125 do 250
Ciśnienie nominalne	PN	16, 25 lub 40 (wg DIN 2401)	
Max. dop. różnica ciśnień Δp na siłowniku ²⁾	dla 160 cm ²	32 bar	–
	dla 320 cm ²	25 bar	
Max. dop. temperatura	korpus zaworu	zob. „Rys. 6 · Wykres ciśnienia i temperatury”	
	siłownik ¹⁾	z naczyniem kondensacyjnym: ciecz 220°C bez naczynia kondensacyjnego: ciecz 150°C	
Zakresy wartości zadanych różnicy ciśnień lub ciśnienia	bar	0,1 do 0,6 · 0,2 do 1 · 0,5 do 1,5 · 1,2 do 2,5 · 2 do 5 · 4,5 do 10 ³⁾	
Przeciek		$\leq 0,05\%$ wartości współczynnika K_{vs}	

¹⁾ dla wyższych temperatur na życzenie klienta

²⁾ przyporządkowanie zaworu regulacyjnego i siłownika (powierzchnia membrany A) patrz tabela wymiarów

³⁾ na życzenie

Tabela 2 · Współczynniki K_{vs} i „z”, zakresy wartości zadanych i max. dopuszczalne różnice ciśnień

Średnica nominalna	DN	15	20	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Średnica gniazda	mm	22			40			65		89	103	125	207	
Współczynnik K_{Vs}		4	6,3	8	16	20	32	50	80	125	190	280	420	500
Współczynnik z		0,65	0,6	0,55		0,45	0,4		0,35			0,3		
Zakresy wartości zadanych przepływu dla wody w m ³ /h														
Wartości graniczna mierniczego spadku ciśnienia 0,2 bar		0,05 do 2	0,15 do 3	0,25 do 3,5	0,4 do 7	0,6 do 11	0,9 do 16	2 do 28	3,5 do 35	6,5 do 63	11 do 80	18 do 120	20 do 180	26 do 220
Wartości graniczna mierniczego spadku ciśnienia 0,5 bar		0,15 do 3	0,25 do 4,5	0,4 do 5,3	0,6 do 9,5	0,9 do 16	2 do 24	3,5 do 40	6,5 do 55	11 do 90	18 do 120	20 do 180	26 do 260	30 do 300
Max. dopuszczalna różnica ciśnień Δp	bar	25						20		16		12	10	

Minimalna wymagana różnica ciśnień Δp_{min} na zaworze obliczana jest za pomocą wzoru:

$$\Delta p_{min} = \Delta p_{miern.} + \left(\frac{\dot{V}}{K_{vs}} \right)^2$$

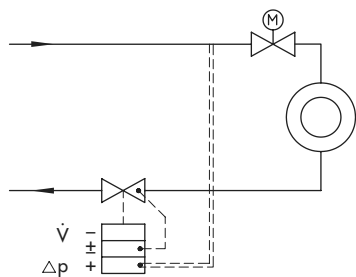
Δp_{min} minimalna różnica ciśnień na zaworze w bar
 $\Delta p_{miern.}$ mierniczy spadek ciśnienia, spadek ciśnienia w bar wywołany w miejscu dławienia na potrzeby pomiaru strumienia objętości
 $\dot{V}$ zadany strumień objętości (przepływ) w m³/h
 K_{vs} współczynnik przepływu przez zawór w m³/h

Tabela 3 · Materiały · Nr materiału wg norm DIN EN

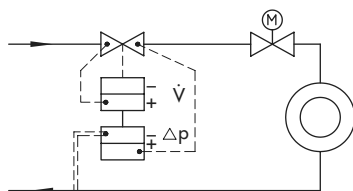
Korpus zaworu	Żeliwo szare EN-JL1040 (GG-25)	Żeliwo sferoidalne EN-JS1049 (GGG-40.3)	Staliwo 1.0619 (GS-C25) ¹⁾
Ciśnienie nominalne	PN 16	PN 25	PN 25/40
Gniazdo	stal nierdzewna 1.4305		
Gniazdo do DN 100	stal nierdzewna 1.4006 lub 1.4104		
i grzyb DN 125 do 250	1.4301, grzyb z uszczelnieniem z PTFE		
Trzpień grzyba	stal nierdzewna 1.4310		
Mieszek odcciążający	stal nierdzewna 1.4571		
Część dolna	P265GH (St 35.8)		
Uszczelnienie korpusu	grafit z nośnikiem metalicznym		
Siłowniki typu 2427 i 2429			
Ośłona membrany	blacha stalowa DD 11 (StW22)		
Membrana	kauczuk etylenowo-propylenowy (EPDM) z wkładką tekstylną ²⁾		
Tuleja prowadząca	tuleja DU		

¹⁾ PN 16 na życzenie klienta

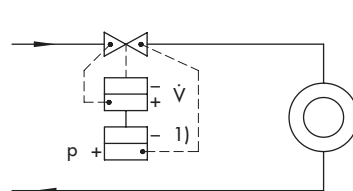
²⁾ wykonanie specjalne dla olejów (ASTM I, II, III): FKM (Viton)

regulacja różnicy ciśnień i przepływu
za pomocą regulatora typu 42-37

regulacja różnicy ciśnień i przepływu
za pomocą regulatora typu 42-39

regulacja ciśnienia i przepływu
za pomocą regulatora typu 42-39

1) ciśnienie atmosferyczne

----- stałe połączenie z siłownika
===== wykonać podczas montażu

Rys. 5 · Przykłady zastosowania regulatorów różnicy ciśnień i przepływu typu 42-37 i typu 42-39

Montaż regulatora

Siłownik i zawór są dostarczane w osobnych opakowaniach.

Siłowniki można zamontować przed lub po zamontowaniu zaworu. Do ich połączenia z zaworem służy nakrętka kołpakowa.

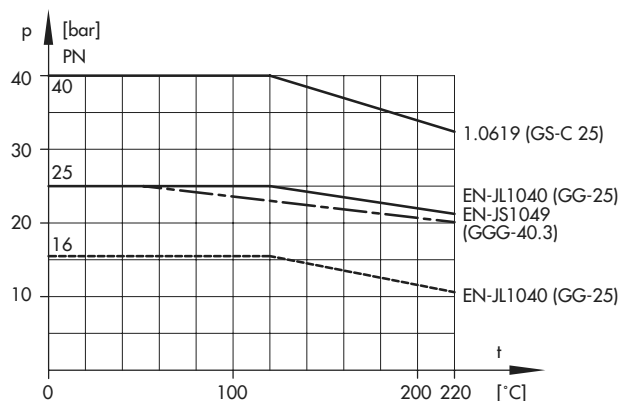
Generalnie należy stosować się do poniższych zaleceń:

- kierunek przepływu medium musi być zgodny ze wskazaniem strzałki na korpusie
- zawory należy montować w przewodach o przebiegu poziomym;
przy temperaturze niższej niż 10°C siłownik powinien być skierowany do góry;
przy temperaturze wyższej od 80°C siłownik powinien być skierowany do dołu
(zob. zdjęcie obok);
przy temperaturze pomiędzy 10°C i 80°C:
do DN 80: siłownik skierowany do góry lub do dołu; ponad DN 100: siłownik skierowany do dołu
(zob. zdjęcie).

Wykres ciśnienia i temperatury

Zakres zastosowania zaworów regulacyjnych, dopuszczalne ciśnienie, różnice ciśnień i temperatura ograniczone są przez wykres temperatury i ciśnienia oraz ciśnienie nominalne (wg DIN 2401).

Rys. 6 · Wykres ciśnienia i temperatury

Tabela 4 · Wymiary w mm i ciężar

Typ 42-37 · Typ 42-39															
Średnica nominalna DN		15	20	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250	
Długość zabudowy L		130	150	160	180	200	230	290	310	350	400	480	600	730	
Wysokość zabudowy H1		225						300		355	460	590	730		
Wysokość zabudowy H2		115			150			175	180	200	250	280	400		
Zakresy wartości zadanych 3)	0,1 do 0,6 bar	wys. zabudowy H 1)	675						790		845	—			
		siłownik	ØD = 225 mm, A = 160 cm ²						ØD = 285 mm, A = 320 cm ²		—				
		ciężar 2)	20,5	21	22	28,5	29	31,5	51	56	71	—			
	0,2 do 1 bar	wys. zabudowy H 1)	675						770		825	1030	1160	1400	
		siłownik	ØD = 225 mm, A = 160 cm ² 4)								ØD = 285 mm, A = 320 cm ²				
		ciężar 2)	20,5	21	22	28,5	29	31,5	43	48	65	130	180	420	480
	0,5 do 1,5 bar	wys. zabudowy H 1)	675						770		825	1130	1160	1240	
		siłownik	ØD = 225 mm, A = 160 cm ² 4)								ØD = 285 mm, A = 320 cm ²				
		ciężar 2)	20,5	21	22	28,5	29	31,5	43	48	65	135	185	425	485
	1,2 do 2,5 bar	wys. zabudowy H 1)	675						770		825	—			
		siłownik	ØD = 225 mm, A = 160 cm ²								—				
		ciężar 2)	20,5	21	22	28,5	29	31,5	43	48	65	—			
	2 do 5 bar	wys. zabudowy H 1)	615						690		745	—			
		siłownik	ØD = 225 mm, A = 160 cm ²								—				
		ciężar 2)	20,5	21	22	28,5	29	31,5	43	48	65	—			

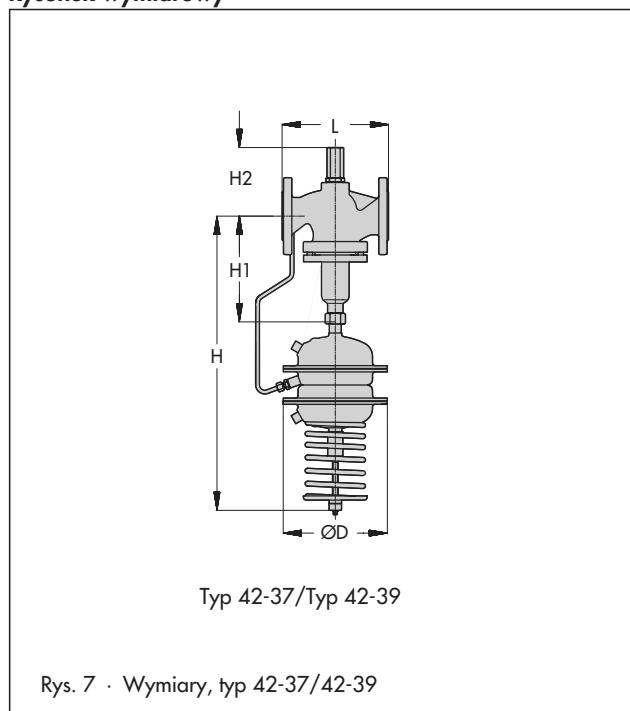
1) Typ 42-39; dla siłownika A = 160 cm² wysokość zabudowy H jest większa o 50 mm

2) Ciężar dla wykonania z materiału EN-JL1040/PN 16 (GG-25). W przypadku wykonania ze staliwa 1.0619/PN 40 i z żeliwa sferoidalnego EN-JS1049/PN 25 ciężar jest większy o 10%.

3) Δp = 4,5 bar do 10 bar na życzenie klienta

4) Do wyboru także z siłownikiem 320 cm²

Rysunek wymiarowy

Tekst zamówienia

Regulator różnicy ciśnień i przepływu typu 42-37/typu 42-39
DN ..., PN ..., materiał korpusu ...,
mierniczy spadek ciśnienia 0,2/0,5 bar,
zakres wartości zadanej Δp ... bar
ew. wykonanie specjalne,
wyposażenie dodatkowe (zob. karta katalogowa T 3095)

Zmiany techniczne zastrzeżone

DF 09/05

SAMSON Sp. z o.o.

AUTOMATYKA I TECHNIKA POMIAROWA
02-180 Warszawa · Al. Krakowska 197
Tel. (0 22) 57 39 777 · Fax (0 22) 57 39 776
www.samson.com.pl

SAMSON AG

MESS- UND REGELTECHNIK
D-60019 Frankfurt am Main 1
Weismüllerstraße 3 · Postfach 10 19 01
Tel. (0 69) 4 00 90

T 3017 PL